

ROMÂNIA
CURTEA DE APEL BUCUREȘTI
SECȚIA A VIII-A CONTENCIOS ADMINISTRATIV ȘI FISCAL

Sentința nr. 6173

ȘEDINȚA PUBLICĂ DIN 26.10.2011

CURTEA CONSTITUITĂ DIN :

PREȘEDINTE - NĂSTASIE VERONICA

GREFIER - MARIAN GEORGIANA-DANIELA

Pe rol este acțiunea în contencios administrativ formulată de reclamantul CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU STUDIAREA ARHIVELOR SECURITĂȚII (CNSAS), în contradictoriu cu pârâtul GAVRILĂ GHEORGHE, având ca obiect „acțiune în constatare”.

La apelul nominal făcut în ședință publică a răspuns reclamantul, prin consilier juridic _____, cu delegație de reprezentare pe care o depune la dosar, lipsind pârâtul.

Procedura de citare este legal îndeplinită.

S-a făcut referatul cauzei de către grefierul de ședință, după care:

Curtea acordă cuvântul asupra probatoriului în cauză.

Reprezentantul reclamantului CNSAS solicită instanței de judecată încuviințarea probei cu înscrisurile depuse deja la dosarul cauzei.

Curtea, în baza art. 167 Cod procedură civilă, încuviințează pentru reclamant proba cu înscrisuri, considerând-o utilă, pertinentă și concludentă în soluționarea cauzei și, față de precizarea reprezentantului acestei părți, în sensul că actele se află deja la dosar, constată această probă administrată.

Nefiind alte chestiuni prealabile, Curtea constată cauza în stare de judecată și acordă cuvântul pe fondul acțiunii în constatare.

Reprezentantul reclamantului CNSAS solicită instanței de judecată admiterea acțiunii astfel cum a fost formulată și constatarea calității de lucrător al Securității în ceea ce îl privește pe pârât care, având gradul de locotenent colonel și funcția de locțiitor al șefului Direcției I a aprobat desfășurarea de măsuri informativ-operative împotriva unor persoane, din motive politice, prin activitățile desfășurate îngădind drepturi și libertăți fundamentale ale omului, garantate de legislația de la acea vreme, precum dreptul la secretul corespondenței, prevăzut de art. 33 din Constituția României din 1965, dreptul la viață privată.

CURTEA,

Deliberând asupra prezentei cauze, constată următoarele:

Prin acțiunea înregistrată sub nr.unic 1471/2/2011 pe rolul Curtii de Apel București – Secția a VIII-a Contencios Administrativ și Fiscal, reclamantul Consiliul Național pentru Studiarea Arhivelor Securității a solicitat, în contradictoriu cu pârâtul GAVRILĂ GHEORGHE, să se constate calitatea acestuia de lucrător al Securității.

În motivarea acțiunii, a arătat că, prin cererea nr. P 2769/07/09.02.2009, adresată C.N.S.A.S. de către doamna _____, s-a solicitat verificarea, sub

aspectul constatării calității de lucrător al Securității pentru ofițerii sau subofițerii care au contribuit la instrumentarea dosarului la care petenta a avut acces în temeiul art. 1 alin. 7 și 8 din OUG nr. 24/2008, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 293/2008.

Astfel, în dosarul nr. I 1212, solicitat în temeiul legii de către doamna [redacted], pârâtul a întocmit documentele din volumul 3, filele 321 v, 340, 342. Ținând cont de prevederile art. 1 alin. 7 și alin. 8 din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirare a Securității, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 293/2008, cererea formulată este legală.

Așa cum rezultă din cuprinsul Notei de Constatare nr. DI/I/2835/08.12.2010, pârâtul a avut gradul de locotenent colonel și funcția de locțiitor al șefului Direcției I, anterior anului 1989.

Așa cum reiese din toate documentele evidențiate în Nota de Constatare și depuse la dosar, activitatea pârâtului, în calitate de angajat al fostei Securități, se remarcă prin acțiunile ce au avut ca efect îngrădirea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, recunoscute și garantate de legislația în vigoare la acea dată:

~ dreptul la secretul corespondenței, viață privată prevăzut de art. 33 din Constituția României din 1965, coroborat cu art. 12 din Pactul Internațional cu privire la Drepturile Civile și Politice;

~ dreptul la libertatea de exprimare prevăzut de art. 28 din Constituția României din 1965, coroborat cu art. 19 din Pactul Internațional cu privire la Drepturile Civile și Politice;

În drept, acțiunea a fost întemeiată pe art. 1 alin. 7, alin. 8, art. 2 lit. a, art. 8 lit. a, art. 11 alin. 1 din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 293/2008, coroborate cu art. 27 alin. 1 și alin. 5 și art. 35 alin. 5 lit. a din Regulamentul de organizare și funcționare al C.N.S.A.S" adoptat prin Hotărârea Colegiului C.N.S.A.S. nr. 2/2008, precum și pe dispozițiile art. 112 al Codului de Procedură Civilă.

În dovedirea acțiunii, reclamantul a depus: Nota de Constatare nr. DI/I/2835/08.12.2010, aprobată de către Colegiul C.N.S.A.S.; Dosar nr. I 1212 (cota C.N.S.A.S.), vol. 3, f. 321v, 340-342, 343, 345, 347, 348, 349, 353-355; Dosar nr. I 15156 (cota C.N.S.A.S.), vol. 1, f. 245; Cererea de verificare nr. 2769/07/09.02.2009, adresată C.N.S.A.S. de către doamna [redacted]

Deși legal citat, pârâtul nu a depus întâmpinare și nici probe în apărare.

Analizând actele și lucrările dosarului, Curtea constată că prezenta acțiune este întemeiată pentru considerentele ce vor fi expuse în continuare:

Dispozițiile art. 2 lit. a din O.U.G. nr. 24/2008 definesc noțiunea de lucrător al Securității ca fiind „orice persoană care, având calitatea de ofițer sau de subofițer al Securității sau al Miliției cu atribuții pe linie de Securitate, inclusiv de ofițer acoperit, în perioada 1945 – 1989, a desfășurat activități prin care a suprimat sau a îngrădit drepturi și libertăți fundamentale ale omului”.

Din cuprinsul acestei prevederi legale, rezultă că pentru a se putea reține calitatea invocată, trebuie îndeplinite următoarele condiții:

1. Persoana să aibă calitatea de ofițer, inclusiv acoperit, sau subofițer al Securității în perioada 1945-1989.

În speța dată, această condiție este asigurată deoarece pârâtul a avut gradul de locotenent colonel și funcția de locțiitor șef al Direcției I anterior anului 1989, astfel cum rezultă inclusiv din documentele semnate personal de acesta.

2. În calitatea menționată la punctul 1, persoana să fi desfășurat activități prin care a suprimat sau a îngrădit drepturi și libertăți fundamentale ale omului.

Și această condiție este evident asigurată în cauză, prin acțiunile expuse pe larg în nota de constatare întocmită de reclamant și dovedite cu înscrisurile depuse la dosar.

Așa cum se poate observa, toate măsurile întreprinse de către pârât au încălcat flagrant drepturi și libertăți fundamentale ale omului garantate prin legile în vigoare și la acea dată.

Acțiunile pârâtului au presupus grave imixțiuni în viața privată, încălcându-se concomitent dreptul la secretul corespondenței, viață privată prevăzută de art. 33 din Constituția României din 1965, coroborat cu art. 12 din Pactul Internațional cu privire la Drepturile Civile și Politice și dreptul la libertatea de exprimare prevăzută de art. 28 din Constituția României din 1965, coroborat cu art. 19 din Pactul Internațional cu privire la Drepturile Civile și Politice.

Astfel, în calitatea sa de ofițer de Securitate, pârâtul, analizând stadiul îndeplinirii măsurilor dispuse în urmărirea informativă a nepoatei a unui fost comandant legionar fugar semnalată că poartă corespondență cu poeți români emigranți, a considerat necesar realizarea în continuare a următoarelor măsuri informativ-operative:

- cooperarea cu IJS Giurgiu pentru a stabili natura relațiilor dintre urmărită și poetul T.M., stabilit în Franța, pentru a stabili dacă cei doi urmăresc introducerea sau scoaterea din țară a unor materiale ostile sau neavenite intereselor României. În acest sens, pârâtul a propus contactarea poetului, pe perioada șederii acestuia în țară, de către șeful Securității Giurgiu;
- încadrarea urmăritei cu rețeaua informativă;
- investigații asupra persoanei urmărite, familiei și legăturilor acesteia;
- interceptarea corespondenței interne și externe a persoanei urmărite;
- filajul persoanei urmărite.

Ca urmare a aprobării măsurilor reținute mai sus, persoana urmărită a fost filată, așa cum rezultă din rapoartele de filaj ce se regăsesc în I 1212, vol. 3, f. 353-354, i s-a interceptat corespondența – vol. 3, f. 355, nu în ultimul rând, sursele dirijate furnizând note informative din intimitatea acesteia, vol. 3, f. 343, 345, 347.

Pârâtul a decis reținerea din circuit a unor manuscrise ale filosofului Constantin Noica, motivând decizia prin aceea că: "din studiul conținutului acestora, rezultă că NOICA și-a reluat seria de <memorii> în care descrie unele aspecte din perioada detenției sale, precum și o serie de critici negative la adresa filozofiei marxiste". Din aceste motive, evident decizia pârâtului de a reține aceste documente este una politică.

Față de cele arătate, se impune următoarea precizare: definiția legală a noțiunii de lucrător nu presupune situațiile în care respectivele persoane (ofițeri,

subofițeri) încălcau întregul sistem juridic în vigoare înainte de 1989, ci doar cazurile în care aceștia suprimau sau îngreădeau <drepturi și libertăți fundamentale ale omului>.

Din punctul de vedere al legiuitorului, este irelevant dacă aceste încălcări sau limitări aveau susținere legală sau regulamentară. Altfel spus, un angajat al Securității care respectând instrucțiunile din acea vreme ar fi instrumentat un dosar, încălcând, pe motive politice, drepturi și libertăți fundamentale stipulate de Constituția de la acea dată, precum și de pactele internaționale, la care România era parte, respectivul se înscria în sfera lucrătorilor Securității, în sensul OUG nr. 24/2008 cu modificările și completările ulterioare.

Curtea constată, față de cele expuse, că prin aceste activități pârâțul a îngreădit drepturile și libertățile recunoscute de legislația în vigoare la acea dată, respectiv dreptul la secretul corespondenței, viață privată, dreptul la libertatea de exprimare.

Rațiunea adoptării legislației privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității, precum și consecințele hotărârilor judecătorești pronunțate în urma parcurgerii procedurilor prevăzute de O.U.G. nr.24/2008, aprobată cu modificări prin Legea nr.293/2008 este arătată chiar în preambulul O.U.G. nr.24/2008, în care se arată că „în perioada de dictatură comunistă, cuprinsă între 6 martie 1945 – 22 decembrie 1989, puterea comunistă a exercitat, în special prin organele securității statului, parte a poliției politice, o permanentă teroare împotriva cetățenilor țării, drepturilor și libertăților lor fundamentale”.

Rezultă fără echivoc că rațiunea adoptării acestui act normativ derivă din necesitatea cunoașterii de către membrii unei societăți postcomuniste a fostului regim totalitar, depășirii nivelului organizatoric, intelectual și moral impus de un sistem caracterizat prin structuri și moduri de gândire inadecvate, respectării drepturilor omului și a libertăților fundamentale, creării unei culturi politice autentice și a unei societăți civilizate, verificării a posteriori a comportamentului persoanelor care în prezent, candidează pentru sau după caz, ocupă demnități ori funcții publice (aflându-se în situația de a fi garanții Constituției și ai democrației) sau dețin titluri care implică o dimensiune morală primordială, legea neavând un scop punitiv și neinstituind o responsabilitate penală a celor în privința cărora se va constata că au fost lucrători sau colaboratori ai Securității.

În esență, sub aspectul care interesează în cauză, OUG nr.24/2008, aprobată cu modificări prin Legea nr. 293/2008, urmărește scopul de deconspirare, indicat în preambul, a persoanelor care au contribuit la instrumentarea dosarului întocmit de Securitate, sau au efectuat activitățile prevăzute de actul normativ, prin consemnarea publică – publicarea în Monitorul Oficial al României Partea a III-a, și punerea la dispoziția mijloacelor de informare în masă de către reclamantul C.N.S.A.S., în temeiul art.12 alin.1 din ordonanță, a celor care ocupă demnitățile sau funcțiile enumerate în art.3, precum și a celor care își manifestă intenția de a candida pentru alegerea sau numirea în aceste demnități sau funcții publice, actul normativ antrenând doar eventuale consecințe de ordin moral în privința celor care au încălcat drepturile și libertățile fundamentale ale altora în perioada dictaturii comuniste.

În acest context rolul instanței judecătorești investite cu soluționarea unei acțiuni în constatarea calității de lucrător sau după caz, colaborator, al Securității, nu este acela de a stabili vina sau de a le aplica pedepse și de a le individualiza, instanța nerealizând o justiție retributivă, ci de a verifica, pe baza copiilor certificate de pe documentele aflate în arhiva reclamantului C.N.S.A.S. și eventual, a altor probe, întrunirea cumulativă a condițiilor prevăzute de lege pentru existența calității în discuție, rațiunea legii și rolul instanței fiind în acord cu principiile stabilite atât prin Rezoluția Adunării Parlamentare a Consiliului Europei nr.1096/1996, cât și prin jurisprudența C.E.D.O. ca expresie a celor mai înalte idei despre justiție și echitate (a se vedea hotărârea de Mare Cameră pronunțată la data de 16.03.2006 în cauza Zdanoka contra Letoniei; decizia de inadmisibilitate din 22.11.2001 în cauza Knauth contra Germaniei).

Așadar, fiind îndeplinite în cauză toate condițiile legale evocate anterior, Curtea apreciază că prezenta acțiune este întemeiată, urmând a o admite, în temeiul art.11 raportat la art.2 lit.a din OUG 24/2008, și a constata calitatea pârâtului de lucrător al Securității în sensul legii.

PENTRU ACESTE MOTIVE
ÎN NUMELE LEGII
HOTĂRĂȘTE :

Admite cererea formulată de reclamantul CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU STUDIAREA ARHIVELOR SECURITĂȚII (CNSAS), cu sediul în București, str. Matei Basarab nr. 55-57, sector 3, în contradictoriu cu pârâtul GAVRILĂ GHEORGHE, născut la 7.07.1932, în com. Independența, județ Galați, fiul lui Dumitru și Ecaterina, domiciliat în București, _____, sector 1.

Constată calitatea pârâtului GAVRILĂ GHEORGHE de lucrător al Securității.

Cu drept de recurs în termen de 15 zile de la comunicare.

Pronunțată în ședință publică, azi, 26.10.2011.

PREȘEDINTE,

Năstăsie Veronica

CURTEA DE APPEL BUCUREȘTI
SECȚIA

Prezenta copie fiind conformă
cu originalul aflat în dosarul
acestei instanțe Nr. 1341/2/2011
se legalizează de către
sef secției

GREFIER,

Marian Georgiana-Daniela

